

NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOGEIND

ZOMER 2023

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
ADRIE STAALS; UILENBESCHER- MER VAN HET JAAR 2023	2
LEDEN AAN HET WOORD: ADRIE STAALS	3
VELDBIJEEN- KOMST MET ANV KEMPENLAND	4
ALGEMENE LEDENVERGADE- RING 12 APRIL	5
STRONTVLIEGEN	5
HUTTENBOUW- BOS	6
REEKALF	6
DEZE ZOMER WEER BUDGET VOOR INZAAIEN PKG	7
COLOFON	7

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,

Bij deze ontvangt u het zomernummer van onze nieuwsbrief. En zomer is het. Het eerste tropische weekend hebben we al weer achter de rug. Je zou bijna vergeten dat we nog maar kort geleden een erg nat voorjaar hadden waarbij de boeren lang moesten wachten voordat ze het land op konden. In de vorige nieuwsbrief werd al gehint om zoveel mogelijk water vast te houden omdat het zomaar weer eens een hete zomer kon worden. Mogelijk profetische woorden.

In deze editie mogelijk wederom profetische woorden. Al is het maar van onze coördinator van onze uilenwerkgroep Adrie Staals. De coördinator van onze uilenwerkgroep is onlangs verkozen tot Uilenbeschermer van het jaar. Dat zal u waarschijnlijk niet ontgaan zijn aangezien hier al de nodige aandacht voor was in de plaatselijke media. Toch vonden wij

het van belang om ook in onze eigen nieuwsbrief nog eens stil te staan bij deze mooie prestatie. Als vereniging zijn wij namelijk apetrots op ons lid van het eerste uur. Daarom een interview met Adrie over het leven van een uilenbeschermer.

Tevens leest u in deze

nieuwsbrief over de algemene ledenvergadering van 12 april en het opknappen van het huttenbouwbos door de natuurwerkgroep. En mocht u uw perceel willen inzaaien met Productief Kruidenrijk Grasland, lees dan verderop hoe dat in zijn werk gaat.

Wij wensen u veel leesplezier en een gematigde zomer.

Namens de redactie,
Peter, Erik, Roel en Koen

AGENDA:

Vooralsnog niets in de agenda

Adrie Staals; uilenbeschermer van het jaar 2023

Door: Fien Oost, Brabants Landschap

Op 10 mei jongstleden vond de Provinciale Jaaravond Uilenbescherming plaats. Jaarlijks is dit evenement, georganiseerd door het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van Brabants Landschap, de officiële aftrap van het uilenbeschermingsseizoen.

Ruim 250 bezoekers waren op de avond aanwezig om te luisteren naar de behaalde resultaten in het jaar 2022. De avond werd afgetrapt door directeur van Brabants Landschap Joris Hogenboom en verder begeleid door coördinator soortenbescherming Fien Oost.

Twee sprekers maakten de avond compleet met door Scipio van Lierop een lezing over de terugkeer van de Oehoe in Nederland, en een tweede lezing door Guido Desmarests over de broeddispersie van steenuilen in Vlaanderen.

Ten slotte werd de “Uilenbeschermer van het jaar 2023” gekozen. De eer kwam dit jaar toe aan Adrie Staals. Voor veel inwoners van Heeze-Leende en ook omstreken een bekende uilenliefhebber die zich met hart en ziel inzet voor de uilen in de omgeving. Hij is niet alleen coördinator van de uilenwerkgroep van plattelandvereniging Hei, Heg & Hoogeind, maar zet zich jaarlijks ook in om jonge uilen te ringen. Daarmee doet hij onderzoek naar de overleving en familiebanden bij steenuilen.

Hij geeft graag gastlessen op scholen en staat altijd klaar om een lezing over het uilenwerk te geven als hem dat gevraagd wordt. Hij laat bij uilenliefhebbers, leerlingen, ouders én leraren een onuitwisbare indruk achter als een bevlogen beschermer. Daarnaast houdt hij de mensen met uilenkasten op hun erf, gastgevers genoemd, altijd precies op de hoogte van wat hij tijdens kast-

controles aantreft. Zo raken mensen steeds meer betrokken bij “hun” uilen – iets wat de bescherming van deze bijzondere vogels ten goede komt.

Dankzij het onvermoeibaar uitvoeren van bovenstaande werkzaamheden door het hele jaar heen, is hem deze oorkonde, inclusief prijs, van harte gegund. Op de avond zelf was Adrie zeer verrast door de keuze. En ondanks dat hij door groepsgenoten, kennissen, vrienden en nog vele anderen stiekem bij Brabants Landschap was voorgedragen, had hij niets door. Bij het in ontvangst nemen van de prijs, wees hij dan ook dankbaar naar zijn collega uilenbeschermers.

“Want ik doe het niet alleen, dit is iets van ons samen.” Daarmee sloeg hij de spijker op zijn kop.

Leden aan het woord: Adrie Staals

Voor hem hoeft het niet per se, nog een interview. Hij staat niet zo graag in de belangstelling. De afgelopen periode heeft hij al in diverse dag- en weekbladen gestaan. Het tekent zijn bescheidenheid. Maar sinds hij op 11 mei jongstleden door Brabants Landschap werd verkozen tot 'Uilenbeschermer van het jaar' ontkomt hij niet aan de publiciteit. Wel is hij apetrots en dankbaar dat hij deze titel heeft mogen ontvangen. Uiteindelijk zijn er toch ruim 80 coördinatoren in Brabant waarvan hij toch maar mooi verkozen is met steun van zijn eigen omgeving. Een stukje erkenning doet ieder mens goed. Maar hoe word je eigenlijk Uilenbeschermer van het jaar? We vragen het onze coördinator Adrie Staals zelf.

Nou dat begon ooit ergens in 2005, toen de Steenuilenwerkgroep werd opgericht als onderdeel van Hei, Heg en Hoogeind. Andrew Webb was toen de eerste coördinator en Adrie was werkgroepslid. "Eigenlijk had ik toen nog nooit een steenuil gezien. Mijn enthousiasme voor de uilen ontstond in die tijd" vertelt Adrie. Dat enthousiasme groeide verder en toen Andrew in 2010 een stapje terug wilde doen nam Adrie de rol van coördinator over. "We waren toen met een groep van 7 á 8 vrijwilligers. Vooral in de tijd dat ik met Wil Beeren de uilen ging ringen werd mijn interesse nog groter. In 2013 groeiden

we omdat ons werkgebied werd uitgebreid met het buitengebied van Heeze en Sterksel. De uilenwerkgroep van Heeze, toen 3 jaar oud, droeg dat gebied in goed overleg aan ons over". Daarmee werden de werkzaamheden natuurlijk ook een stuk omvangrijker: "In die periode na 2013 hebben we veel kasten bijgehangen in ons werkgebied. We moesten op zoek naar nieuwe populaties en er moest contact gezocht worden met nieuwe "gastgevers" om kasten te plaatsen". In die tijd groeide de werkgroep ook tot de huidige omvang van zo'n 15 leden. "Als coördinator probeerde ik wat sturing te geven aan de groei die we toen doormaakten" stelt Adrie bescheiden. Hoe hij dan in contact kwam met potentiële gastgevers? "Dat gebeurde vooral op braderieën waar we als HHH aanwezig waren met een standje. Mensen zagen dan dat wij met uilen bezig waren en kwamen vaak enthousiast vertellen als ze zelf zo'n uil op hun erf hadden gezien. Zo kwamen we in contact met nieuwe gastgevers en konden we nieuwe kasten hangen. Op den duur weten mensen je te vinden en langzaamaan bouw je een

netwerk op". Daar blijkt ook wel wat tijd in te zitten: "ik word regelmatig gebeld door mensen die een uil hebben gezien of een vraag hebben". In de regio wordt hij al liefkozend "de uilenman" genoemd, zijn kinderen houden het liever bij "Prins Uil d'n Urste", lacht hij. Zijn vrouw Lucy staat achter zijn hobby: "maar ze klaagt af en toe over de hoeveelheid tijd die in mijn hobby zit" lacht Adrie. Onlangs moesten ze nog de vakantieplannen aanpassen omdat hij echt niet weg kon in juni. "Tsjaja, dan zijn we druk met ringen hé". Sinds enkele jaren mag hij dat zelfstandig doen aangezien hij en Erik van Asten hun

certificaat hebben gehaald, onder begeleiding van Wil Beeren. "Maar inderdaad, er zit veel tijd in deze hobby" stelt hij. "Maar dat heeft ook te maken met de aard van het beestje. Ik ben een echte controlfreak dus ik steek veel tijd in de voorbereiding. Als we bijvoorbeeld kasten gaan controleren ben ik al weken van te voren bezig met groepen maken, routes opstellen en gastgevers contacteren". Ook veiligheid blijkt een onderwerp tijdens de controles. Zo volgde Adrie en andere werkgroepleden diverse klimcursussen om zo veilig mogelijk op hoogte te kunnen

Leden aan het woord: Adrie Staals (2)

werken. "De veiligheid is natuurlijk ontzettend belangrijk.

Maar wat hij zelf nu eigenlijk het leukste onderdeel van zijn werkzaamheden vindt? "Nou dat is toch wel het analyseren van de resultaten na een controleronde met de werkgroep. Als ik dan op zaterdagmiddag thuis kom is het eerste wat ik doe alle verslagen doornemen, heerlijk. Dat analyseren zit toch wel echt in mij."

En als we het hebben over die resultaten dan blijkt alle tijd en moeite het zeker waard te zijn. "De resultaten zijn zeker goed in ons werkgebied. Ondertussen zijn we zo ver dat we kunnen stellen dat we een stabiele gebiedsdekkende populatie hebben in Heeze-Leende", stelt Adrie tevreden. Kanttekening daarbij is, dat de kerkuilenpopulatie wat minder stabiel is dan de

steenuilenpopulatie. "Kerkuilen zijn ook wat moeilijker te monitoren" geeft hij aan. Maar toch, het werk van de uilenwerkgroep heeft bijgedragen aan de lokale uilenstand. "En niet alleen de uilenstand, ons werk draagt ook bij aan de kennis, het begrip en het enthousiasme over uilen bij mensen in ons gebied." Zijn lezingen bij scholen en buurthuizen dragen daar aan bij, "maar vooral ook het enthousiasme van mijn werkgroepsleden" benadrukt Adrie zelf. "Ik krijg er zelf ook energie van door met enthousiaste mensen samen te werken. De controles op zaterdag zijn altijd leuk. We kunnen daarvoor altijd terecht in onze "kantine" bij Jo en Peter van Rijsingen. En ook de gebruikelijke lunch van Krijn draagt bij aan het succes van de uilenwerkgroep. Ik voel me gesteund door de vereniging in mijn rol als coördinator. Er is altijd veel interesse en betrokkenheid bij de

uilenwerkgroep en het zorgt ook gemakkelijk voor nieuwe aanwas".

Redenen genoeg om nog een tijd door te gaan als coördinator toch? "Nou ik doe het nu dus zo'n 13 jaar en ben toch langzaam aan het nadenken over het afbouwen van mijn rol. Ik ben dus ook een beetje aan het rondkijken voor een enthousiaste opvolger die het werk voort kan zetten. Voor de uiltjes zal het uiteindelijk geen verschil maken wie de werkgroep coördineert", stelt Adrie geruststellend.

Nou, laat die overdracht nog maar even op zich wachten hoor. Want tot die tijd hebben wij als vereniging toch maar mooi de Uilenbeschermer van het jaar 2023 in onze gelederen.

Veldbijeenkomst met ANV Kempenland

Collectief Midden Brabant heeft een voucherregeling ter stimulering van onderlinge activiteiten tussen de aangesloten ANV's/PLV's op het gebied van Agrarische Natuur en Landschapsbeheer.

ANV Kempenland organiseerde een veldbijeenkomst bij Landgoed de Langakkers waar onze vereniging aan deel nam. Zondag 11 juni werden we verwelkomt op Manege de Molenberg. Na een kopje koffie en een kleine inleiding van Roel Winters en Lilian van Gastel gingen we met twee groepjes onder zomerse omstandigheden het veld in. Roel en Lilian wisten een boeiend verhaal over de historie en de huidige inrichting van het landgoed te vertellen. Vanuit het publiek was er veel bewondering over de behaalde resultaten en werd de veldbijeenkomst als heel inspirerend en positief ervaren.

Roel en Lilian; bedankt namens de deelnemers voor de interessante rondleiding.

Het groepje onder leiding van Lilian met een overzicht van de graanperceeltjes, ruigteveldjes en graslandjes. Alles dooraderd met heggen en zandpaden.

Algemene ledenvergadering 12 april

Onder leiding van onze voorzitter Harrie Maas werd op woensdag 12 april de jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden. Dit jaar zonder een lezing maar met wat onverwachte wendingen.

De kascommissie had een mooie rapportage gemaakt, waarbij de leden voorgesteld werd om het bestuur decharge te verlenen. Met dank aan onze penningmeester namen de leden het voorstel over. In de rapportage werden ook enkele goede voorstellen gedaan.

De werkgroep coördinatoren vertelde over de activiteiten van de werkgroepen met mooie presentaties, waaruit weer bleek dat we best wel een actieve vereniging zijn. We hebben binnen onze vereniging ook een eigen groenfonds voor de leden.

Doelstelling daarvan is om ons buitengebied aantrekkelijk te maken. Oproep aan de leden was om daar ook gebruik van te maken!

Zoals jaarlijks gebruikelijk ook dit jaar de vrijwilliger van het jaar. Het bestuur had onze penningmeester Krijn op het oog. Krijn is niet alleen onze secretaris en penningmeester maar speelt een erg belangrijke rol bij de werkgroepen: hij

verzorgt de innerlijke mens tijdens onze activiteiten. Zijn aspergesoep en erwtensoep zijn legendarisch.

Normaal regelt Krijn de materiele zaken rond de vrijwilliger van het jaar. In de eerdere gesprekken werd Adrie Staals genoemd: Krijn ging dat regelen. Het bestuur regelde de zaken rond de benoeming van Krijn. Dat leidde tot enige commotie tijdens de jaarvergadering. Dus twee vrijwilligers van het jaar. Beiden meer dan verdiend.

Strontvliegen

De strontvlieg is goed herkenbaar. Hij heeft een geel-groen-bruine (en soms oranje kleur) welke afkomstig is, van de plaatselijk dichte beharing. De vrouwtjes zijn meer groen gekleurd, de mannetjes geel-oranje. Niet de grootste vlieg die we kennen maar toch een flinke: tot 1 cm. De ogen zijn rood en de poten zwart behaard. De vleugeladers met de twee puntjes zijn ook heel herkenbaar.

Een strontvlieg op een vrouwelijk katje van een wilg.

Van april tot oktober kunnen we de strontvlieg aantreffen. Ze zijn daarmee een van de eerst vliegende insecten die we na de winter zien. Dat komt omdat de strontvlieg overwintert als vlieg (en niet als eitje of larve).

De strontvlieg leeft overwegend van nectar die ze in bloemen vindt. In het vroege voorjaar zien we hem vaak op de paardenbloem en de katjes van de wilgen. Soms worden andere vliegen gegrepen en leeg gezogen: een alles-eter dus.

Het vrouwtje legt na de paring haar eieren in een vlaai. De larfjes (maden) leven niet van de mest, maar van de insectenlarven in de mest. Zo doet de strontvlieg aan plaagbestrijding.

Huttenbouwbos

Onze werkgroep Natuurwerk heet begin april de bramen in het huttenbouw bos gedeeltelijk verwijderd. Verzoeken daarvoor kwamen o.a. van de basisschool. Het huttenbouw bos lijkt nog steeds in een behoefte te voorzien.

Met de schop zijn de bramen aan een zijde van het perceel verwijderd. Tevens is een gedeelte van de Amerikaanse vogelkers uitgestoken.

We signaleerde dat er met zaag en bijl ook boompjes geveld worden. Dat is natuurlijk niet de bedoeling in het huttenbouwbos. Zeker niet op de historische hakhoutwal. Jammer ook dat in deze wal gegraven wordt. Het zou fijn zijn als de wal ontzien wordt.

Een mooi moment om ook de eigenaren van het tuinafval te bedanken voor het dempen van de greppel. Echt iets wat we bij onze vereniging nastreven : een mooi landschap...

Reekalf

Pasgeboren reekalf in gebied Staatsbosbeheer. Reekalfjes blijven de eerste 10 dagen in dekking en verplaatsen zich bijna niet. Ze scheiden in die periode weinig of geen geur af, om predatoren niet in verleiding te brengen. Ook de schutkleuren zorgen ervoor dat een kalf bijna niet opgemerkt wordt. Het moederdier en haar kalfjes zijn niet de hele dag bij elkaar, maar moeder houdt vanaf enige afstand haar kroost wel in de gaten. Raak het kalf nooit aan! Neem het kalfje zeker niet mee. Een moeder reeget zal haar kind nooit verlaten, ze is altijd in de buurt.

Deze zomer weer budget voor inzaaien PKG

Hebt u al kennisgemaakt met Productief Kruidenrijk Grasland (PKG)? Met het project 100haPKG 2.0 krijgt u opnieuw de kans om het op uw percelen uit te proberen.

PKG heeft meerdere voordelen boven reguliere gras of gras/klaver. Het is een meer robuust gewas wat droogte beter doorstaat, het heeft een mooie gewasopbrengst bij droogte en verbetert de bodem doordat enkele kruiden zeer lange en stevige wortels hebben. Er zijn eigenlijk geen echte nadelen als het gewas met aandacht en vakmanschap geteeld wordt.

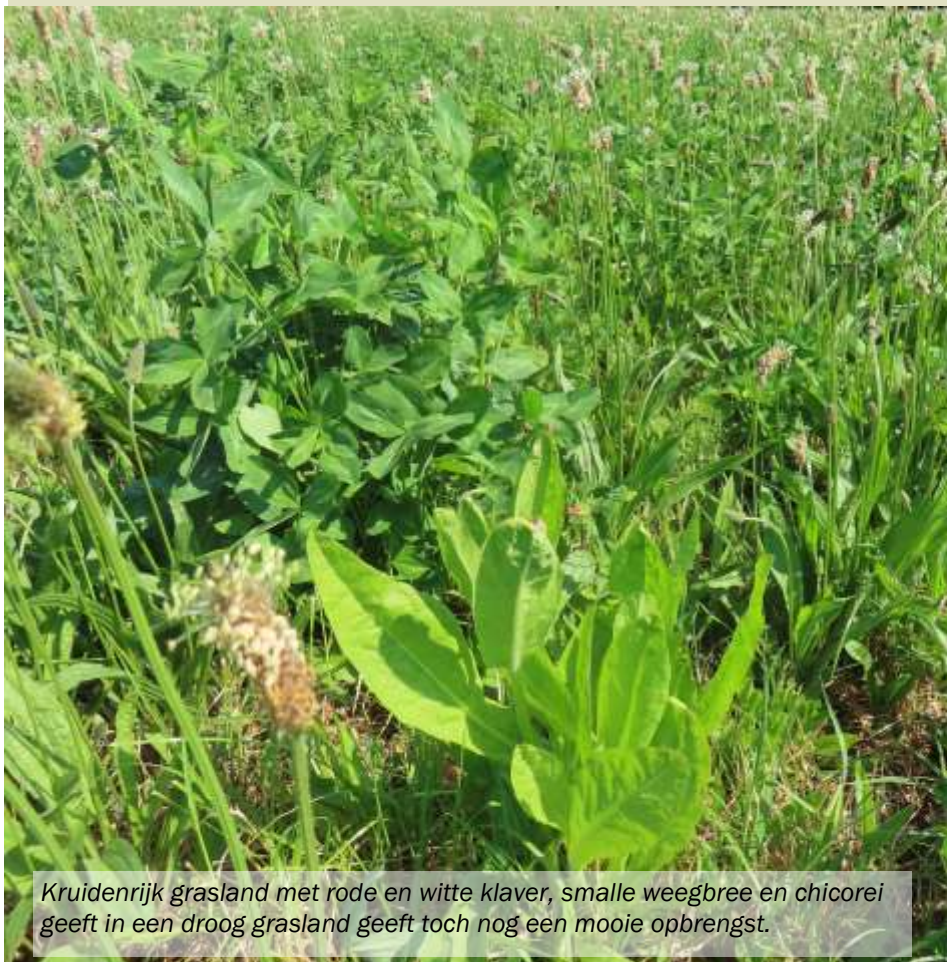
Deelnemers aan het project 100haPKG 2.0 kunnen dit PKG op hun percelen inzaaien met een bijdrage in de aanschafkosten van maximum 500 euro/ha voor de maximale oppervlakte van 3 ha. De minimaal in te zaaien oppervlakte is 1 ha. Leden van onze Plattelandsvereniging kunnen ook deelnemen.

100haPKG 2.0 is een project van Collectief Midden Brabant in samenwerking met Waterschap De Dommel.

Het verbeteren van de bodem, waaronder de infiltratie-capaciteit en de droogtebestendigheid van het gewas, zijn redenen voor het waterschap om geld te investeren in de kennismaking met 'productief kruidenrijk grasland' (PKG).

Het project wordt 1 juli open gesteld voor inschrijvingen.

We houden u op de hoogte.

Kruidenrijk grasland met rode en witte klaver, smalle weegbree en chicorei geeft in een droog grasland geeft toch nog een mooie opbrengst.

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op:

www.heiheghoogeind.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Roel van Dijk
Peter Kerkhofs
Koen Staals
Erik van Asten

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

contact@heiheghoogeind.nl

